LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. spalio 7 d. Nr. 21RE3-189 (AG3-153/23-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės, Ramintos Ramanauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės,
sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei,
dalyvaujant pareiškėjai „Asmuo X“ ir jos atstovui advokatui R. K.,
atsakovės Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovei R. S.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Andželikos Makuc skundą dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos veiksmų ir įpareigojimų nustatymo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjos „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėja) atstovas R. K. (toliau – atstovas), Lietuvos administracinių ginčų komisijai 2025 m. rugsėjo 9 d. pateikė skundą „Dėl Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos 2025-08-07 atsakymo Nr. 3IN-433(8.1 E)“ (toliau – ir skundas), kuriuo prašo įpareigoti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją (toliau – atsakovė arba ŽŪM) pareiškėjos „Asmuo X“ 2025 m. liepos 4 d. skundą išnagrinėti iš esmės ir priimti sprendimą panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA arba Agentūra) 2025 m. birželio 4 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl susidariusios skolos grąžinimo“.

Skunde pirmiausia nurodoma, kad NMA 2025 m. birželio 4 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl susidariusios skolos grąžinimo“ (toliau – ir NMA sprendimas), kuriuo pareiškėjai taikė sankciją, įpareigojant pareiškėją grąžinti visą 37 600,00 Eur suteiktą paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srityje „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ (toliau – ir Priemonė). Pareiškėja NMA sprendimą Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 14 straipsnyje ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių 6 ir 211 punktuose numatyta tvarka 2025 m. liepos 4 d. apskundė ŽŪM, tačiau atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundą, 2025 m. rugpjūčio 7 d. pateikė atsakymą Nr. 3IN-433(8.1 E) (toliau – ir Raštas), kuriame išdėstė tik savo nuomonę, bet neišnagrinėjo pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundo iš esmės ir nepriėmė dėl jo sprendimo – t. y. nepanaikino Sprendimo, nors ir pripažino jį neteisėtu.

Atstovas skunde pažymi, kad pareiškėja savo 2025 m. liepos 4 d. skunde išdėstė aiškų ir nedviprasmišką reikalavimą VAĮ 16 straipsnio 1 dalies normų numatyta tvarka panaikinti neteisėtą ir nepagrįstą Sprendimą. Teigia, kad atsakovė, kaip paramos programos įgyvendinimui vadovaujanti institucija, VAĮ bei Administravimo taisyklių įgaliota nagrinėti skundus, privalėjo išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skunde išdėstytą reikalavimą. Atstovo vertinimu, pagal VAĮ 16 straipsnio 1 dalį ŽŪM buvo įgaliota panaikinti Sprendimą, tuo labiau, kad Raštu nustatė, jog Spendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas. Tačiau jokio sprendimo dėl neteisėto Spendimo ir kartu dėl pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundo – nepriėmė.

Taip pat skunde akcentuojama, kad VAĮ 7 straipsnio 1 dalyje numatyta viešojo administravimo subjekto pareiga vykdyti administracinę procedūrą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pasisakęs, kad pagal pateiktus asmens skundus, remiantis VAĮ o straipsnio

12 dalimi, 14 straipsniu, privaloma pradėti administracinę procedūrą ir priimti atitinkamą sprendimą. Asmens skundui, kurio pagrindu privalo būti pradedama administracinė procedūra, VAĮ kelia minimalius reikalavimus, atsisakyti skundą nagrinėti galima tik išimtinais atvejais (2013 m. liepos 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-492-1088-13). Tačiau šiuo atveju ŽŪM netgi nepateikė atsakymo, kodėl nepriėmė administracinio sprendimo pagal pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundą, kodėl neišsprendė pareiškėjos reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo. Teigiama, kad toks 2025 m. liepos 4 d. skundo neišnagrinėjimas, palikimas galioti neteisėtu ir nepagrįstu pripažintą administracinį sprendimą pažeidžia VAĮ 3 straipsnyje numatytus viešojo administravimo efektyvumo, įstatymo viršenybės, objektyvumo, subsidiarumo principus. Kartu ŽŪM neveikimas pažeidžia ir pareiškėjos teises, kadangi buvo paliktas galioti jos atžvilgiu priimtas neteisėtas ir nepagrįstas administracinis sprendimas, tiesiogiai keliantis jai neigiamas teisines pasekmes.

Atsakovė atsiliepimu prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė pirmiausia aptaria esminesareiškėja NMA 2020 m. birželio 15 d. pateikė paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Paraiška) gauti paramą įgyvendinti projektą „Reklamos studija“ (toliau – ir Projektas). Atitinkamai 2020 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. KU-1665 „Dėl paramos skyrimo“ pareiškėjai buvo skirta 37 600 Eur paramos suma, kuri pareiškėjai per du kartus – 2020 m. gruodžio 18 d. ir 2022 m. balandžio 11 d., buvo išmokėta. Vadovaudamasi Teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondo priemonių įgyvendinimu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 3D-80 „Dėl Teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondo priemonių įgyvendinimu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Pažeidimų administravimo taisyklės) 4 punktu, 2024 m. lapkričio 21 d. Agentūra užregistravo ir atliko kompleksinį pareiškėjos Projekto įtariamo pažeidimo tyrimą. Pareiškėjos pažeidimo klausimas buvo svarstytas 2025 m. balandžio 29 d. Atitikties ir ginčų nagrinėjimo komisijos (toliau – Atitikties komisija) posėdyje, po kurio Agentūra priėmė 2025 m. birželio 4 d. sprendimą dėl dirbtinių sąlygų paramai gauti sukūrimo (minėta, toliau – ir Sprendimas) ir pareiškėjai taikė visos 37 600 Eur išmokėtos paramos susigrąžinimo sankciją. Atitinkamai pareiškėja, nesutikdama su NMA Sprendimu 2025 m. liepos 4 d. pateikė skundą ŽŪM. Pasak atsakovės, ministerija išnagrinėjo minėtą pareiškėjos skundą ir į jį atsakė 2025 m. rugpjūčio 7 d. raštu (minėta, Raštas).

Atsiliepime pažymima, kad ŽŪM Rašte padarė išvadą, kad NMA Sprendimas buvo priimtas pažeidžiant nustatytas procedūras, t. y. nebuvo sudaryta galimybė pareiškėjai susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga ir per atstovus pristatyti poziciją dėl pažeidimo Atitikties komisijos posėdyje, kaip tai numatyta Pažeidimų administravimo taisyklių 39 punkte. Kartu Rašte nurodė, kad Agentūra turėtų priimti naują sprendimą dėl sankcijų taikymo/netaikymo, prieš tai sudariusi sąlygas pareiškėjai ir (arba) jos atstovams susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga, ir pristatyti savo poziciją Atitikties komisijos posėdyje.

Atitinkamai Agentūra 2025 m. rugsėjo 4 d. raštu Nr. BRK-15011 „Dėl atsakymo į raštą“ informavo atsakovę, kad, atsižvelgiant į Raštą, Pareiškėjos atstovams buvo sudaryta galimybė dalyvauti 2025 m. rugpjūčio 25 d., 9.00 val., vykusiame Atitikties komisijos posėdyje bei pateikti savo paaiškinimus.

Atsakovė, nesutikdama su skundo argumentais, kad ŽŪM, vadovaudamasi VAĮ 16 straipsnio 1 dalimi, pagal suteiktus įgaliojimus turėjo priimti sprendimą ir panaikinti NMA Sprendimą kaip neteisėtą ir nepagrįstą, atkreipia dėmesį, kad pagal VAĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą sprendimą tik įstatymų nustatytais atvejais. Tačiau įstatymai nenustato atvejų, kada ŽŪM gali pripažinti žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto – Agentūros, neteisėtą sprendimą netekusiu galios. Akcentuoja, kad jokiame įstatyme tokie įgaliojimai atsakovei nėra suteikti, todėl ministerija tokio sprendimo negali priimti. Atsakovė veikė pagal įgaliojimus ir savo Rašte nurodė, kad, jos vertinimu, NMA Sprendimas buvo priimtas pažeidžiant nustatytas procedūras ir kad Agentūra turėtų priimti naują sprendimą dėl sankcijų taikymo/netaikymo.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje byloje, iš esmės, kilo dėl atsakovės veiksmų, nagrinėjant 2025 m. liepos 4 d. pareiškėjos skundą dėl NMA sprendimo, kuriuo pareiškėjai pritaikyta sankcija, teisėtumo.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtina, kad pareiškėja 2020 m. birželio 15 d. pateikė Agentūrai paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Paraiška) gauti paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo nuo 2018 m. taisykles, kai verslo planui įgyvendinti yra mokama išmoka, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-773 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo nuo 2018 m. taisyklių, kai verslo planui įgyvendinti yra mokama išmoka, patvirtinimo“ (toliau – ir Įgyvendinimo taisyklės) įgyvendinti projektą „Reklamos studija“ (toliau – ir Projektas). Atitinkamai Agentūra 2020 m. gruodžio 14 d. sprendimu Nr. KU-1665 „Dėl paramos skyrimo“ pareiškėjai skyrė 37 600 Eur paramos sumą, kurią išmokėjo 2020 m. gruodžio 18 d. ir 2022 m. balandžio 11 d.

Vadovaudamasi Teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondo priemonių įgyvendinimu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 3D-80 „Dėl Teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondo priemonių įgyvendinimu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (minėta, Pažeidimų administravimo taisyklės) 4 punktu, Agentūra 2024 m. lapkričio 21 d. inicijavo kompleksinį pareiškėjos Projekto įtariamo pažeidimo tyrimą ir 2025 m. balandžio 22 d. el. paštu informavo pareiškėją, kad 2025 m. balandžio 29 d. NMA nuotoliniu būdu bus organizuojamas Atitikties ir ginčų nagrinėjimo komisijos (minėta, Atitikties komisija) posėdis, susijęs su pareiškėjos Projektu. Pareiškėjos atstovas 2025 m. balandžio 28 d. el. paštu kreipėsi į Agentūrą, prašydamas atidėti numatytą Atitikties komisijos posėdį tam, kad būtų galima susipažinti su visais reikšmingais dokumentais ir tinkamai pasirengti pažeidimo, dėl kurio padarymo įtariama pareiškėja, nagrinėjimui, tačiau Atitikties komisija posėdžio neatidėjo ir išnagrinėjo pareiškėjai inkriminuojamo pažeidimo klausimą. Tokiu būdu, konstatavus dirbtinių sąlygų paramai gauti sukūrimą, NMA 2025 m. birželio 4 d. sprendimu (minėta, NMA sprendimas) pareiškėjai taikė sankciją – visos 37 600 Eur išmokėtos paramos sugrąžinimą. Nesutikdama su NMA sprendimu pareiškėja 2025 m. liepos 4 d. pateikė skundą atsakovei, į kurį ŽŪM atsakė 2025 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl „Asmuo X“ skundo“ (minėta, Raštas).

Atsakovė, nagrinėdama 2025 m. liepos 4 d. pareiškėjos skundą, nustatė, kad Agentūra 2025 m. balandžio 22 d. el. paštu informavo pareiškėją, jog 2025 m. balandžio 29 d. Agentūroje nuotoliniu būdu organizuojamas Atitikties komisijos posėdis, susijęs su pareiškėjos projektu Nr. (duomenys neskelbtini). 2025 m. balandžio 28 d. el. paštu pareiškėjos atstovas kreipėsi į Agentūrą nurodydamas, kad pareiškėjai būtina advokatų teisinė pagalba, kad iki 2025 m. balandžio 29 d. numatyto Atitikties komisijos posėdžio nepakanka laiko tinkamai pasirengti šiam nagrinėjimui ir susipažinti su visais svarbiais dokumentais, todėl prašė atidėti Atitikties komisijos posėdį ir pateikti visus dokumentus, kurių pagrindu įtariamas pažeidimas. Atitinkamai Agentūra informavo pareiškėjos atstovą, kad 2025 m. balandžio 28 d. pateiktas prašymas bus sprendžiamas Atitikties komisijos posėdžio metu ir kad apie priimtą sprendimą bus informuota papildomai. Tačiau, kaip matyti iš 2025 m. gegužės 2 d. susirašinėjimo el. paštu, Atitikties komisijos posėdis atidėtas nebuvo, Atitikties komisija išnagrinėjo pareiškėjos klausimą dėl Projekto ir nurodė, kad yra rengiamas sprendimas. Tuomet 2025 m. gegužės 9 d. pareiškėjos atstovas kreipėsi į Agentūrą, prašydamas pateikti visus dokumentus, kurių pagrindu įtariamas pažeidimas, taip pat prašė pateikti Atitikties komisijos 2025 m. balandžio 29 d. posėdyje priimtą sprendimą pareiškėjos atžvilgiu. Agentūra 2025 m. birželio 6 d. išsiuntė pareiškėjai NMA Sprendimą.

Įvertinusi aptartas aplinkybes, kurių neginčija ir bylos šalys šioje byloje, ŽŪM nustatė, kad priimant NMA sprendimą buvo pažeista pareiškėjos teisė būti išklausytai ir Agentūra neatsakė į pareiškėjos atstovų 2025 m. balandžio 28 d. ir 2025 m. gegužės 9 d. prašymus, kiek tai susiję su prašytų dokumentų, susijusių su pažeidimu, pateikimu. Atsakovė Rašte įvertino, kad NMA sprendimas buvo priimtas pažeidžiant nustatytas procedūras, t. y. nebuvo sudaryta galimybė

pareiškėjai susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga ir per atstovus pristatyti poziciją dėl pažeidimo Atitikties komisijos posėdyje, kaip tai nustatyta Pažeidimų administravimo taisyklių 39 punkte, numatančiame, kad pažeidimą svarstant agentūros ir (arba) ministerijos komisijos posėdyje, siekiant užtikrinti teisėtą ir objektyvų pažeidimo nagrinėjimą, apie posėdžio vietą ir datą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki posėdžio dienos, tais atvejais, kai už tyrimo metu nustatytą pažeidimą siūloma taikyti sankciją, pranešama paramos gavėjui, projekto partneriui arba pareiškėjui, dėl kurio atliekamas pažeidimo tyrimas. Jie turi teisę susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga ta apimtimi, kurios atskleidimas nėra ribojamas, atvykti į posėdį ir patys arba jų atstovai pristatyti savo poziciją nagrinėjamu klausimu.

Pareiškėja, nesutikdama su ŽŪM Raštu, jį apskundė Komisijai, savo skundą grįsdama tuo, kad atsakovė Raštu pateikė atsakymą, kuriame išdėstė tik savo nuomonę, bet nepriėmė sprendimo. Pareiškėjos atstovo vertinimu, pagal VAĮ 16 straipsnio 1 dalį ŽŪM buvo įgaliota panaikinti Sprendimą, tuo labiau, kad nustatė, jog Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas. Akcentuoja, kad atsakovė netgi nepateikė atsakymo, kodėl nepriėmė administracinio sprendimo pagal pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundą. Anot pareiškėjos atstovo, toks 2025 m. liepos 4 d. skundo neišnagrinėjimas, palikimas galioti neteisėtu ir nepagrįstu pripažinto administracinio sprendimo pažeidžia VAĮ 3 straipsnyje numatytus viešojo administravimo efektyvumo, įstatymo viršenybės, objektyvumo, subsidiarumo principus.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAĮ, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Administravimo taisyklės).

Pažymėtina, kad tokiais atvejais, kuomet administruojančiajai institucijai suteikta pakankamai plati diskrecijos laisvė, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 3 straipsnio 2 dalies bei ABTĮ 91 straipsnio nuostatomis, teismas (taip pat ir Komisija) nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus.

LVAT laikosi nuoseklios praktikos, kad tuo atveju, kai institucijoms yra suteikta gana plati veikimo laisvė (diskrecija), įgyvendinant tam tikras teisės normas arba vykdant politiką tam tikroje srityje, teismai (šiuo atveju Komisija) nagrinėja tik, ar viešojo administravimo subjektas, įgyvendindamas savo diskreciją, nepadarė aiškios (aplinkybių vertinimo ir teisės taikymo) klaidos, nepiktnaudžiavo įgaliojimais (valdžia), akivaizdžiai neperžengė diskrecijos ribų, ar laikėsi procedūrinių taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas ginčytinas pasirinkimas, ar aktas (veika) neprieštarauja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus (pvz., LVAT 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A415-2203/2006, LVAT biuletenis Nr. 10, 2006; LVAT 2012 m. rugsėjo 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-2286/2012; LVAT 2012 m. lapkričio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-2952/2012; LVAT 2014 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A492-435/2014).

Visų pirma, atsižvelgiant į tai, jog atsakovė Rašte konstatavo, kad Agentūra turėtų priimti naują sprendimą dėl sankcijų taikymo/netaikymo, prieš tai sudariusi sąlygas pareiškėjai ir (arba) jos atstovams susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga, ir pristatyti savo poziciją Atitikties komisijos posėdyje, Komisija sprendžia, jog ŽŪM, kaip aukštesnei institucijai, nebuvo nei faktinio, nei teisinio pagrindo nagrinėti ir pasisakyti dėl pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundo argumentų apie NMA sprendime konstatuotą dirbtinių sąlygų sukūrimą ir skirtos sankcijos dydį. Tokią išvadą lemia tai, kad nustačius esminius NMA Sprendimo priėmimo procedūrinius pažeidimus, kartu spręsti ir dėl NMA Sprendimo teisėtumo materialinių teisės normų taikymo požiūriu neliko teisinio pagrindo.

Pagal VAĮ 14 straipsnio nuostatas asmuo turi teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksmą (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo

administracinio sprendimo ar atsakymo įteikimo (paskelbimo) asmeniui šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka dienos ar veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaiškėjimo asmeniui dienos tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.

Administravimo taisyklių 211 punktas numato, jog pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, nesutinkantys su NMA ir (arba) ŽŪM priimtais sprendimais, veikimu arba neveikimu, susijusiais su paramos paraiškų, pateiktų pagal Programos priemonę, administravimu, vertinimu, atranka ir mokėjimo prašymų administravimu, turi teisę juos apskųsti. NMA sprendimus, veikimą arba neveikimą pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas gali savo pasirinkimu apskųsti VAĮ nustatyta tvarka NMA vadovui arba ŽŪM, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apygardos administraciniam teismui. Atitinkamai ŽŪM sprendimus, veikimą ar neveikimą pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas gali apskųsti savo pasirinkimu žemės ūkio ministrui, ikiteisminei ginčų nagrinėjimo institucijai arba teismui šiame punkte nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka. Aptartas teisinis reglamentavimas rodo, kad pareiškėjai, nesutikdami su Agentūros priimtais sprendimais, savo pasirinkimu gali juos skųsti ŽŪM arba ikiteisminei ginčų nagrinėjimo institucijai, arba teismui.

VAĮ 16 straipsnyje numatyta, jog viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba *įstatymų nustatytais* atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą administracinį sprendimą. Neteisėtas administracinis sprendimas netenka galios nuo viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo pripažinti šį administracinį sprendimą netekusiu galios įsigaliojimo momento, išskyrus atvejus, kai šis sprendimas viešojo administravimo subjekto motyvuotu sprendimu netekusiu galios pripažįstamas nuo neteisėto administracinio sprendimo priėmimo momento (lot. *ab initio – nuo pradžių*).

Taigi, NMA sprendimo apskundimas ŽŪM nėra privaloma ikiteisminė ginčo sprendimo tvarka, o Administravimo taisyklės atsakovei, kaip vadovaujančiajai institucijai, tiesiogiai nesuteikia diskrecijos teisės panaikinti NMA Sprendimą, kuriuo buvo konstatuotas atitinkamas pažeidimas ir pareiškėjai skirta sankcija, ir (ar) priimti naują sprendimą. Šiuo atveju, priešingai nei skunde teigia pareiškėjos atstovas, VAĮ 16 straipsnio 1 dalis nesuteikia atsakovei įgaliojimų panaikinti NMA Sprendimą. Minėta VAĮ 16 straipsnio 1 dalis laikytina tik bendro pobūdžio, nukreipiančiąja teisės norma, o ne konkrečias teises, funkcijas atsakovei suteikiančia įstatymo nuostata.

Komisija, įvertinusi skundžiamo Rašto turinį atsakovei Administravimo taisyklėmis suteiktų įgalinimų kontekste, laiko, kad pareiškėjos skundo teiginys, jog atsakovė apskritai neišnagrinėjo pareiškėjos 2025 m. liepos 4 d. skundo, laikytinas nepagrįstu. Tai, kad atsakovė išnagrinėjo pareiškėjos skundą ne pagal pareiškėjos lūkesčius, nesudaro pagrindo pripažinti atsakovės neveikimą. Komisijos vertinimu, atsakovė veikė pagal savo kompetenciją ir jai suteiktus įgalinimus ir, vadovaudamasi jais, Rašte išdėstė maksimaliai galimą savo rezoliucinę poziciją, t. y. poziciją, kad Agentūra turėtų priimti naują sprendimą dėl sankcijų taikymo / netaikymo, prieš tai sudariusi sąlygas pareiškėjai ir (arba) jos atstovams susipažinti su pažeidimo tyrimo medžiaga, ir pristatyti savo poziciją Komisijos posėdyje.

Be to, iš pateiktų duomenų matyti, kad Agentūra veikė pagal ŽŪM išdėstytą poziciją ir 2025 m. rugsėjo 4 d. raštu Nr. BRK-15011 „Dėl atsakymo į raštą“ (toliau – ir Pranešimas) informavo atsakovę ir kartu pareiškėjos atstovą advokatą R. K., kad, atsižvelgiant į atsakovės Raštą, kuriame, iš esmės, nurodyta, jog, visų pirma, Agentūra turėtų sudaryti sąlygas pareiškėjai ar jos atstovams pristatyti savo poziciją Atitikties komisijos posėdyje, o tada priimti naują sprendimą dėl sankcijų pareiškėjai taikymo/netaikymo. Taip pat NMA Pranešimu, adresuotu tiek atsakovei, tiek pareiškėjos atstovui, buvo informuojama, jog pareiškėjos atstovams buvo sudaryta galimybė dalyvauti 2025 m. rugpjūčio 25 d., 9.00 val., vykusiame NMA Atitikties komisijos posėdyje bei pateikti savo paaiškinimus, nurodyta, kad apie priimtą sprendimą papildomai bus informuota pareiškėja ir ŽŪM.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes šiam ginčui aktualaus teisinio reglamentavimo kontekste, Komisija sprendžia, kad atsakovė Raštu jokių neteisėtų ar teisės aktams prieštaraujančių veiksmų neatliko, skundžiamą Raštą ir jame padarytas rezoliucines išvadas priėmė jos kompetenciją

reglamentuojančių teisės aktų ribose, todėl pareiškėjos skundo argumentai yra nepagrįsti ir atmestini. Bylos Komisijoje inicijavimas neužkerta kelio NMA priimti naują sprendimą atsižvelgiant į atsakovės Raštą, ką, kaip matyti iš į bylą pateiktų papildomų dokumentų – NMA 2025 m. rugsėjo mėn. (nepateikti metaduomenys, neaiški tiksli diena) raštu „Dėl atsakymo į raštą", NMA ir padarė.

Apibendrinant Komisija konstatuoja, kad skundžiamas ŽŪM Raštas yra pagrįstas ginčui aktualiomis teisės normomis, juo pareiškėjos skunde nurodyti VAĮ 3 straipsnyje numatyti viešojo administravimo efektyvumo, įstatymo viršenybės, objektyvumo, subsidiarumo principai, priešingai nei skunde teigia pareiškėjos atstovas, nėra pažeisti.

Nagrinėjamoje byloje nenustačius skundžiamo Rašto neteisėtumo požymių, nėra pagrindo jį naikinti. Netenkinus pagrindinio pareiškėjos reikalavimo dėl skundžiamo Rašto panaikinimo, Komisija neturi pagrindo tenkinti ir išvestinio reikalavimo įpareigoti atsakovę priimti naują sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Andželikos Makuc skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė